

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

26.06.2026. Nr. 6-1/450

Jelgavas valstspilsētas pašvaldībai
DEFAULT@90000042516

Par līdzdalības budžeta projektu

[1] Tiesībsarga birojā ir izskatīts personas "iesniegums par iespējamu iedzīvotāju līdzdalības tiesību, vienlīdzīgas attieksmes un labas pārvaldības principu pārkāpumu Jelgavas valstspilsētas pašvaldībā", kas Tiesībsarga birojā reģistrēts 2026.gada 17.jūnijā ar Nr.2047. Iesniegumā tiek apstrīdēta Jelgavas valstspilsētas pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) līdzdalības budžeta konkursa virzītā projekta "Zemes pulkstenis Sudrabu Edžus un Pasta ielu krustojumā" atbilstība Jelgavas valstspilsētas pašvaldības 2025. gada 27. februāra saistošajiem noteikumiem Nr. 25-4 "Jelgavas valstspilsētas pašvaldības līdzdalības budžeta nolikums" (turpmāk – Nolikums), jo tā realizācijā plānots izmantot ārējus finanšu avotus no pašvaldības kapitālsabiedrības SIA "Jelgavas ūdens" resursiem. Norādīts uz iespējamu kapitālsabiedrības kompetences pārsniegšanu un sabiedrības maldināšanu par projekta patieso apjomu, kas kropļo vienlīdzīgu konkurenci. Līdz ar to tiek lūgts izvērtēt Pašvaldības un tās komisijas lēmuma tiesiskumu, apstiprinot Nolikumam iespējami neatbilstošu projektu un pārkāpjot vienlīdzīgu attieksmi, kā arī lemt par šī projekta izslēgšanu no balsošanas, vienlaikus saglabājot iesniedzēja anonimitāti.

[2] Izvērtējot par projektu "Zemes pulkstenis Sudrabu Edžus un Pasta ielu krustojumā" sniegto informāciju, konstatējams, ka tā ietvaros tiks uzstādīts ūdens brīvkrāns¹. Projekta Paskaidrojuma rakstā sadaļā "Pasākuma apraksts" "Piezīmes" rakstīts, ka "Projekta izstrādes teritorijā SIA "Jelgavas ūdens" apņēmies veikt ūdens brīvkrāna iegādi un uzstādīšanu, kā arī ierīkot nepieciešamo ūdens

¹ Projekta "Zemes pulkstenis Sudrabu Edžus un Pasta ielu krustojumā" apraksts/Pieejams:
<https://www.jelgava.lv/jaunumi/balso-par-lidzdalibas-budzeta-projektiem-211/> (aplūkots 25.06.2026.)

pievadu, paralēli projekta ietvaros veicamajiem būvdarbiem.”² Tādējādi var prezumēt, ka konkrētā projekta izpilde ir īstenojama piesaistot SIA “Jelgavas ūdens” ieguldījumu. Turklāt šāda rīcība maldina sabiedrību par projekta patieso apjomu un izmaksām, par kurām notiek balsojums, jo daļa izmaksu tiek segtas ārpus konkursa budžeta.

[34] Jebkura publiska konkursa, tostarp Pašvaldības līdzdalības budžeta konkursa, pamatā ir nolikums, kura prasības ir saistošas gan konkursa dalībniekiem, gan vērtēšanas komisijai. Tiesu prakse konsekventi uzsver, ka konkursa noteikumiem ir jābūt skaidriem un nepārprotamiem, lai nodrošinātu objektīvu piedāvājumu salīdzināšanu un izvērtēšanu. Nolikuma noteikumi ir imperatīvi, un to mērķis ir nodrošināt atklātumu, dalībnieku brīvu konkurenci, kā arī vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem.

Nolikuma 8.6.punktā noteikts, ka projektā plānotās darbības nav plānots finansēt no citiem ārējiem finanšu avotiem. Savukārt ar Nolikuma 19.punktu ar Pašvaldības domes lēmumu izveidotai konkursa komisijai (turpmāk – Komisija) uzlikts pienākums vērtēt projektu pieteikumu atbilstību nolikuma 6., 8., 10. un 11. punkta noteiktajiem nosacījumiem.

[5] Projekta apraksts pirmšķietami rada šaubas par tā atbilstību Nolikuma 8.6 punktam, par kā ievērošanu, savukārt, ir atbildīga Komisija. Komisijai, vērtējot projektu pieteikumus, ir pienākums strikti sekot Nolikumā noteiktajiem kritērijiem un kārtībai. Tiesu prakse apstiprina, ka vērtēšanas komisijai nav tiesību pieņemt citu lēmumu, ja tiek konstatēta projekta neatbilstība noteiktajiem kritērijiem³. Līdzekļu sadale ir jāveic, sekojot stingriem un skaidri saprotamiem kritērijiem, nodrošinot visiem pretendentiem vienādas tiesības un vienlīdzības principa ievērošanu.

Proti, lēmums skar rīcību ar pašvaldības finanšu līdzekļiem. Tamdēļ Pašvaldībai ir pienākums nodrošināt tiesiska lēmuma pieņemšanu tiesiskā procedūrā. Tiesu praksē atzīts, ka neapšaubāmi, ka līdzekļu piešķirējam ir izvēles brīvība attiecībā uz konceptuālu lēmumu, vai līdzekļus piešķirt un kādu summu šim projektam novirzīt, taču brīdī, kad tiek sākota līdzekļu sadale, lēmuma pieņēmējam ir jāseko stingriem un skaidri saprotamiem kritērijiem, nodrošinot visiem pretendentiem vienādas tiesības pieteikties un vienlīdzības principa ievērošanu gan visos atteikumos, gan visos līdzekļu piešķiršanas gadījumos.⁴

² <https://geolativija.lv/main?project-view=open&side=left&geoProjectId=Mh732qRtb9> (aplūkots 25.06.2026.)

³ Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu nama 2014. gada 5. marta spriedums lietā Nr. A420475313.

⁴ Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu nama 2026. gada 25. februāra spriedums lietā Nr. A420208625, 5.punkts.

[6] Pamatojoties uz iepriekš minēto, pastāv pamatotas šaubas par Komisijas lēmuma tiesiskumu, virzot publiskam iedzīvotāju balsojumam projektu, kurā saskatāmas neatbilstības Nolikuma prasībām. Ņemot vērā Nolikumā noteikto kārtību, būtu bijis lietderīgi šādu projektu identificēt jau sākotnējā atbilstības vērtēšanas stadijā, tādējādi nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus un racionālu publisko līdzekļu izmantošanu sabiedrības interesēs.

[7] Lai veicinātu labu pārvaldību, Tiesībsarga birojs, ņemot vērā, ka balsojums ilgst līdz 30. jūnijam, aicina Pašvaldību un tās Komisiju pārskatīt pieņemto lēmumu par projekta “Zemes pulkstenis Sudrabu Edžus un Pasta ielu krustojumā” turpmāko dalību konkursā.

Ar cieņu

tiesībsardzes pilnvarojumā

Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas vadītāja

Ineta Rezevska